

**ΘΕΜΑ : «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ &
NATURA ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ - ΜΑΛΙΑΚΟΥ»**

ΕΙΣΗΓΗΣΗ - ΟΜΙΛΙΑ ΡΑΓΚΟΥ ΠΟΛΥΞΕΝΗΣ

(Διδάκτωρ περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, διευθύντρια Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ν.Φθιώτιδας)

Στο χρόνο που μου δίδεται θα προσπαθήσω να δώσω το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινείται η περιβαλλοντική εκπαίδευση. Θα προσπαθήσω δηλαδή να συνδέσω τα περιβαλλοντικά ζητήματα με οικονομικο-κοινωνικές παραμέτρους, και να προσεγγίσω τη λειτουργία της κοινωνίας μέσα από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, και στη συνέχεια θα αναφερθώ στη διδακτική προσέγγιση του Σπερχειού ποταμού, μέσα από ένα πρόγραμμα ΠΕ που υλοποιήσαμε με το συνάδελφο κ. Σβώλη Ιωάννη και την περιβαλλοντική ομάδα του 4^{ου} Γυμνασίου Λαμίας το 1999.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ικανότητα του ανθρώπου να μετασχηματίζει και να μεταβάλλει το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, γνώρισε φάσεις διαφορετικής έντασης. Εκείνο που διακρίνει τις σύγχρονες κοινωνίες από εκείνες που προηγήθηκαν, είναι η επιτάχυνση των μετασχηματισμών και αλλαγών του περιβάλλοντος, ο μαζικός τους χαρακτήρας και η παγκοσμιότητα των επιπτώσεών τους.

Σήμερα οι αλλαγές αυτές συχνά ξεπερνούν τον ελέγξιμο χώρο και τον ελέγξιμο χρόνο από τον άνθρωπο, παράδειγμα η πυρηνική ενέργεια και η γενετική μηχανική.

Γίνεται δε ιδιαίτερα ανησυχητικό όταν οι περιβαλλοντικές αυτές αλλαγές έχουν άμεση σχέση, όχι μόνο με την ποιότητα των συνθηκών διαβίωσης όλων των ειδών, συνεπώς και του ανθρώπου, αλλά και με τη δυνατότητα και τις προοπτικές επιβίωσής τους. Το μοντέλο

ανάπτυξης που ακολουθείται σε παγκόσμια κλίμακα, από τον 19^ο αιώνα, στηρίζεται στην ιδέα μιας παραγωγικότητας χωρίς όρια και στο άμεσο οικονομικό κέρδος.

Πρόκειται για ένα οικονομικό δόγμα που λαμβάνει υπόψη του το περιβάλλον μόνον ως προμηθευτή πρώτων υλών για την οικονομική διαδικασία του ανθρώπου, πρόκειται για μια οικονομία που σχεδιάζει τις ανθρώπινες ανάγκες ερήμην της φύσης και των φυσικών διαθεσίμων, ταυτίζει την πρόοδο με την οικονομική ανάπτυξη και θεωρεί ως ύψιστη αξία την υπερκατανάλωση.

Στα πλαίσια του κυρίαρχου οικονομικού μοντέλου, η ανάπτυξη ταυτίζεται με τη διόγκωση του ΑΕΠ. Και βέβαια η έννοια της ανάπτυξης δεν είναι αξιακά ουδέτερη. Στηρίζει ένα σύνολο αξιών, προωθεί ένα σύνολο συμπεριφορών και συμφερόντων τέτοιων που εκατομμύρια άνθρωποι στον πλανήτη πληρώνουν με την εξαθλίωση και συχνά με τη ζωή τους.

Στα πλαίσια της οικονομικής ανάπτυξης με τη σημερινή της μορφή, δημιουργείται η ψευδαίσθηση ότι δεν υπάρχουν όρια στην ανάπτυξη, και ότι η τελευταία είναι μια ατέλειωτη περιπέτεια του ανθρώπινου γένους, σε ένα πλανήτη με άπειρη φέρουσα ικανότητα, που μπορεί να στηρίζει κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα.

Αυτό που δεν μπορούμε πια σήμερα να αγνοούμε είναι το γεγονός ότι, η αντίληψη αυτή και το σύστημα αξιών που προκύπτει, είναι υπεύθυνα για την αλόγιστη και αστόχαστη χρήση των φυσικών πόρων, την εξάντλησή τους και τη συσσώρευση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Η οικονομική δραστηριότητα που συγχέεται με μια απλή συσσώρευση νομισματικού πλούτου, θέτει σε κίνδυνο την αναπαραγωγή του περιβάλλοντος. Παράγει πρακτικές επικίνδυνες για την ανθρωπότητα γιατί είναι επικίνδυνες για το περιβάλλον.

Οι ανεξάντλητες δυνατότητες και η απεραντοσύνη της φύσης είναι απόψεις που πρέπει να αναθεωρηθούν υπό το πρίσμα των νέων δεδομένων. Δεν μπορούμε πλέον να αγνοούμε τα οικολογικά όρια αντοχής χωρίς σοβαρές συνέπειες για τη ζωή. Οι περιβαλλοντικές διαταραχές δεν είναι πάντα μέσα στα πλαίσια της αφομοιωτικής ικανότητας και της δυναμικής ισορροπίας των οικοσυστημάτων.

Πρόκειται για μια ανάπτυξη που καταβροχθίζει τα πάντα, ρυπαίνει το νερό, το έδαφος, τον αέρα και οδηγεί στην αύξηση του πλούτου των μεν εις βάρος ακόμη και της δυνατότητας επιβίωσης των δε. Μια τέτοια ανάπτυξη μακροπρόθεσμα δεν μπορεί παρά να εξαντλήσει τα αποθέματα του ίδιου της του εαυτού.

Το οικονομικό λόμπυ δεν δέχεται ότι η οικονομική ανάπτυξη με τη σημερινή της μορφή και ένταση δεν μπορεί να συνεχιστεί. Παραπλανητικά μεταχειρίζεται τον όρο αειφόρος ανάπτυξη για να συγκαλύψει τη σύγκρουση μεταξύ οικονομίας και περιβάλλοντος και ιδιαίτερα αυτού του καταστροφικού για τον πλανήτη μοντέλου οικονομικής συσσώρευσης κεφαλαίου, χωρίς αρχές και αξίες.

Αυτού του είδους η ανάπτυξη έχει δημιουργήσει σοβαρές ρήξεις που συνδέονται στενά η μια με την άλλη : ρήξη μεταξύ του ανθρώπου και της φύσης, ρήξη μεταξύ των ανθρώπων και τέλος ρήξη μεταξύ των κοινωνιών.

Δεν έχουμε παρά μόνο μια Γήινη πατρίδα Εάν θέλουμε να αντιμετωπίσουμε ριζικά τα περιβαλλοντικά προβλήματα οφείλουμε να επανεξετάσουμε ως κοινωνία, τα κριτήρια στα οποία βασίζονται οι επιλογές και οι αποφάσεις και να διαμορφώσουμε νέα συστήματα αξιών, χρειάζεται να τροποποιηθούν στάσεις, συμπεριφορές, αντιλήψεις και διαδικασίες που μας οδήγησαν εδώ.

Χρειάζεται μια οικονομία που δεν ψάχνει το άμεσο και βραχυπρόθεσμο κέρδος, αλλά που σκέφτεται και δρα

με άξονα τη διαλεκτική σχέση ανάμεσα στην οικονομική διαδικασία και την αφομοιωτική ικανότητα της βιόσφαιρας.

Απαιτείται να επαναπροσδιορίσουμε την έννοια της ανάγκης που στηρίζει το καταναλωτικό πρότυπο, την έννοια της ποιότητας ζωής και αυτή της ανάπτυξης.

Ποιες είναι οι αξίες που έχουμε ως κοινωνία σήμερα. Είναι αυτές της υπερκατανάλωσης, της υπερπαραγωγής, της σπατάλης τω πόρων. Και μέσα από μια τέτοια συμπεριφορά μεταδίδουμε στη νέα γενιά έναν κώδικα πρόσληψης του κόσμου όπου ισχύει στοχοθεσία κάλυψης αναγκών και όχι στοχοθεσία ύπαρξης, δηλαδή ανθρώπινων σχέσεων και πολιτισμού.

Δεν είναι δυνατόν να λέμε ότι προστατεύουμε το περιβάλλον όταν με το καταστροφικό μοντέλο ζωής μας υπονομεύουμε τις δυνατότητες επιβίωσης άλλων λαών σήμερα αλλά και των μελλοντικών γενεών. Γιαυτό ο διακεκριμένος νομικός Μιχαήλ Δεκλερής θεωρεί ότι η απόκτηση περιβαλλοντικού ήθους ισοδυναμεί με διεύρυνση της ηθικής. Η ελπίδα για προστασία του περιβάλλοντος και επιβίωση όλων των ειδών θα υπάρξει μόνο αν υπερνικήσουμε τα ψυχικά αναχώματα της απληστίας, της αδιαφορίας και του εγωιστικού ατομικισμού.

Το περιβάλλον επιβάλλει όρια. Αυτό σημαίνει ότι ως κοινωνία πρέπει να επιβραδύνουμε τους ρυθμούς μας. Να σταθούμε και να σκεφτούμε. Το να στέκεσαι σήμερα είναι τόλμη και όχι οπισθοδρόμηση. Η σοφία θέλει βραδύτητα. Η ηπιότητα της παρουσίας μας στον πλανήτη απαιτεί να σκεφτούμε τους βαθείς, εσωτερικούς ρυθμούς της φύσης. Σήμερα δεν έχουμε μέτρο. Έχουμε ανταλλάξει πολύτιμες στιγμές της ζωής μας με μια πορεία που δεν είναι παρά μια συσσώρευση πραγμάτων. Πρόκειται για μια ξέφρενη κατρακύλα.

"Μην κάνεις ο,τιδήποτε μπορεί να βλάψει τις επτά επόμενες γενεές." λένε οι Ινδιάνοι της Αμερικής. Ίσως ο πιο

σοφός ορισμός της αειφορίας. Μόνο μια πολύτιμη αργορυθμία στη ζωή μας θα μας φέρει εκεί. Στο ισοκράτημα σοφίας που είχαμε κάποτε ως λαός και το χάσαμε.

Οι συνεχείς καταπατήσεις του Ξηριά της Λαμίας, η λειτουργία μεταλλείων στον πυρήνα του εθνικού δρυμού της Οίτης, η καταστροφή της παραποτάμιας βλάστησης του Σπερχειού, η διάνοιξη δασικών δρόμων που στη συνέχεια εγκαταλείπονται, με καταστροφή μεγάλου μέρους ελατόδασους εν τω μεταξύ, ελαιοτριβεία που λειτουργούν χωρίς να έχει ανανεωθεί η άδειά τους, ή χωρίς να τηρούν τις προϋποθέσεις της άδειας λειτουργίας τους, είναι ζητήματα που δεν μας κάνουν υπερήφανους για τη λειτουργία της τοπικής μας κοινωνίας, όταν αυτή επιτρέπει στα ιδιωτικά συμφέροντα να είναι πιο δυνατά από το κοινό καλό και την προστασία του περιβάλλοντος.

Διαπιστώνουμε συχνά ότι οι πολιτικές πρακτικές γίνονται όλο και πιο αδύναμες να δώσουν απαντήσεις στα μακροπρόθεσμα προβλήματα που έχουν σχέση με τη διαχείριση και την προστασία του περιβάλλοντος. Η συνήθης πρακτική είναι να εστιάζεται η προσοχή στα βραχυπρόθεσμα προβλήματα μέχρι τις επόμενες εκλογές. Στον τρόπο αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών θεμάτων μιας περιοχής από τις τοπικές αρχές, διαπιστώνει κανείς την έλλειψη μιας ενιαίας αντιμετώπισης και την απουσία μιας γενικότερης στρατηγικής για το περιβάλλον. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορούν να υπάρχουν στόχοι των οποίων η επίτευξη να επιδιώκεται με συνέπεια και σταθερότητα.

Είναι κοινός τόπος ότι τα προβλήματα προκύπτουν από μια κοντόθωρη ματιά, από ένα κακώς εννοούμενο οικονομικό συμφέρον και κυρίως από έλλειψη σεβασμού στους κανόνες και στους όρους για την προστασία του περιβάλλοντος. Ο σεβασμός του νομικού πλαισίου, από τα θεσμοθετημένα όργανα της πολιτείας, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την αξιοπιστία της περιβαλλοντικής πολιτικής που θα εφαρμοστεί.

Τα περιβαλλοντικά προβλήματα δείχνουν επίσης ότι η πολιτική πρακτική δεν αντιστοιχεί στην πολυπλοκότητα της σύγχρονης κοινωνίας. Γι' αυτό βρισκόμαστε όλο και πιο συχνά αντιμέτωποι με αδιέξοδα.

Ωστόσο, την έννοια της αειφόρου ανάπτυξης τη βρίσκουμε σε κάθε πολιτικό δημαγωγικό λόγο, σε κάθε κρατική υπηρεσία Τροφοδοτεί θεωρητικές συζητήσεις και επίσημες εκθέσεις. Οι δυσκολίες ανακύπτουν όταν επιχειρείται η μετάφραση του συνθήματος αυτού σε πολιτική πράξη. Τότε διαψεύδεται το κράτος με τις πράξεις του που αποδεικνύουν ότι η βιώσιμη ανάπτυξη δεν είναι εργαλείο διαμόρφωσης πολιτικής, μιας πολιτικής που δεν θα οδηγεί σε άφρονες καταστάσεις.

Μέσα σ'αυτή την ατμόσφαιρά η ΠΕ έχει ένα σπουδαίο ρόλο να παίξει. Καλείται να συμβάλει στη δημιουργία ενός νέου περιβαλλοντικού ήθους Είναι ίσως ο πιο φιλόδοξος στόχος της. Πρόκειται για μια αληθινή **αγωγή του πολίτη** (Souchon, 1992). Να εμπλακούμε ριζοσπαστικά στη διαδικασία μετατροπής του μαθητή σε ενεργό πολίτη

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

Τα περιβαλλοντικά προβλήματα είναι αποτέλεσμα του τρόπου που μια κοινωνία επιλέγει να διαχειριστεί τους φυσικούς πόρους, και προέρχονται από πολιτικές αποφάσεις. Είναι αποτέλεσμα συγκεκριμένων οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών επιλογών και αντανακλούν συνεπώς το σύστημα αξιών της κοινωνίας μας. Έτσι το περιβάλλον στην ΠΕ γίνεται ένας άλλος τρόπος να μιλήσουμε για την κοινωνική λειτουργία ή ίσως για την κοινωνική δυσλειτουργία.

Ωστόσο, συχνά η σκέψη δεν είναι εξοικειωμένη με τις κοινωνικο-οικονομικές και πολιτικές παραμέτρους των περιβαλλοντικών ζητημάτων και απουσιάζει ένα πλαίσιο περιβαλλοντικής προβληματικής μέσα στο οποίο πρέπει να κινούνται όλες αυτές οι δραστηριότητες, με αποτέλεσμα να

αναπτύσσεται ένας ουδέτερος λόγος μέσα από την ΠΕ που μας εγκλωβίζει σε έναν απλοϊκό περιβαλλοντισμό (Ράγκου, 2000).

Τίποτα σήμερα δεν μπορεί να είναι ουδέτερο. Η ΠΕ, προκειμένου να ανταποκριθεί ουσιαστικά στις σύγχρονες ανάγκες θα πρέπει να λειτουργήσει στο πλαίσιο ενός τέτοιου προβληματισμού. Να αναπτύσσεται δηλαδή ένας πολιτικός προβληματισμός, με την αρχαιοελληνική σημασία του όρου. Να κάνουμε την ΠΕ το εργαστήρι για έναν άλλο κόσμο

Η ΠΕ δεν μπορεί να είναι ένα ουδέτερο σύνολο βημάτων ολοκλήρωσης ενός project αλλά να έχει μια έντονα κριτική διάσταση για το μοντέλο ανάπτυξης που επικρατεί. Δεν μπορούμε να κάνουμε ΠΕ χωρίς να αμφισβητήσουμε τις δομές, τις στάσεις και τους χειρισμούς που μας οδήγησαν εδώ. **Η εκπαίδευση για το περιβάλλον δεν μπορεί να είναι ούτε ανώδυνη, ούτε άνευρη, ούτε ουδέτερη.** Είναι μια εκπαιδευτική διαδικασία που βάζει τον μαθητή-μελλοντικό πολίτη-στην περιπέτεια της κριτικής στάσης απέναντι στην κοινωνία του και στο σύστημα αξιών της. . Ο ρόλος της ΠΕ είναι να ευνοεί και να προωθεί κριτικές ικανότητες για να είναι σε θέση το άτομο να αξιολογήσει τις συμπεριφορές και τις κοινωνικές επιλογές (Sauvé, 1999). Γι' αυτό θεωρούμε την περιβαλλοντική εκπαίδευση κοινωνικό αγαθό.

Η εκπαίδευση για το περιβάλλον αποδεικνύεται σήμερα απίστευτης αναγκαιότητας πράξη, για να προχωρήσουμε μέσα από αυτή τη διαδικασία μάθησης στην καταγγελία του καταστροφικού, ληστρικού οικονομικού μοντέλου. Σε μια κοινωνία που πάσχει από τη μηχανιστική ιδεολογία του ανθρώπου, που έχει οδηγήσει στην αστόχαστη χρήση των φυσικών πόρων και στα περιβαλλοντικά προβλήματα, η ΠΕ θα μπορούσε να συμβάλει στη διαμόρφωση ενός νέου περιβαλλοντικού ήθους, δηλαδή ενός νέου κοινωνικού ήθους που θα λειτουργήσει ως αφετηρία για ένα βαθύτερο μετασχηματισμό της σκέψης και της πρακτικής του ανθρώπου.

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στηρίζει ένα σύνολο αξιών όπως υπευθυνότητα προς τους άλλους και τις επόμενες γενεές, αλληλεγγύη, ισότητα, δημοκρατία, και ειρήνη. Η αλληλεγγύη προς τις μελλοντικές γενιές είναι το πλέον χαρακτηριστικό στοιχείο μιας εκπαίδευσης για ένα βιώσιμο μέλλον. Να καλλιεργήσουμε μέσα από τις δραστηριότητες της περιβαλλοντικής μια ευθύνη στον νέο άνθρωπο για τους ανθρώπους που βρίσκονται μακριά του σήμερα αλλά και μια ευθύνη για τους ανθρώπους των επομένων γενεών

Η ενσωμάτωση παραμέτρων κοινωνικοπολιτικού χαρακτήρα στην περιβαλλοντική εκπαίδευση, μπορεί να την καταστήσει λειτουργικό εργαλείο, εάν θέλουμε να συμβιβάσουμε τα αιτήματα της κοινωνικής δικαιοσύνης με αυτά της οικολογικής ακεραιότητας στην κατεύθυνση της αειφορικής ανάπτυξης (Khan, 1995)

Ο ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ ΠΟΤΑΜΟΣ ΩΣ ΘΕΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Επιλέξαμε ως θέμα μελέτης το Σπερχειό ποταμό. Το τμήμα του Σπερχειού ποταμού που αποτέλεσε αντικείμενο της εργασίας μας ανήκει στην πεδινή περιοχή του ποταμού και εκτείνεται νότια από το χωριό Κόμμα μέχρι το χωριό Κομποτάδες βορειοδυτικά της Λαμίας. Ασχοληθήκαμε δηλαδή με ένα τμήμα του ποταμού μήκους περίπου 10 Km.

Το νερό έχει μια διδακτική δύναμη αξιόλογη. Συνδέεται με μια σειρά εννοιών που μας επιτρέπουν να αντιληφθούμε τους ρυθμούς της φύσης και να παρουσιάσουμε μέσα από απλά και γνωστά παραδείγματα βασικές έννοιες όπως ο υδρολογικός κύκλος, η έννοια της ανανεωσιμότητας ενός φυσικού πόρου, η έννοια της διαχείρισης κ.λ.π.

Οι μαθητές που ανήκουν σε μια ομάδα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης δεν είναι βέβαια ούτε γεωλόγοι, ούτε χημικοί, ούτε φυσικοί, ούτε άλλοι ειδικοί επιστήμονες. Σκοπός της περιβαλλοντικής μας ομάδας δεν ήταν να λύσει τα

προβλήματα του Σπερχείου. Σκοπός μας ήταν να προσεγγίσουν οι μαθητές το **συστημικό** χαρακτήρα του περιβάλλοντος, να συνειδητοποιήσουν την αλληλεξάρτηση των οικολογικών, κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών παραγόντων που βρίσκονται στη βάση κάθε περιβαλλοντικού προβλήματος, να μελετήσουν τις δυσκολίες που υπάρχουν στην υιοθέτηση καινούργιων αντιλήψεων και την κοινωνική αντίσταση στην αλλαγή συμπεριφοράς και στάσης ζωής, να αντιληφθούν το εύρος των κοινωνικών ενεργειών, και να υιοθετήσουν προτάσεις και δράσεις για τη βελτίωση και την προστασία του ποτάμιου οικοσυστήματος.

Με την περιβαλλοντική ομάδα κάναμε εξόδους στο ποτάμι και την ευρύτερη περιοχή. Οι μαθητές μελέτησαν, παρατήρησαν, κατέγραψαν τα στοιχεία που τους ενδιέφεραν, ήρθαν σε επαφή με ειδικούς επιστήμονες. Προσπάθησαν να γνωρίσουν τους φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση ενός ποταμού και τη στάση του καθενός απέναντι στο συγκεκριμένο θέμα.

Προσπάθησαν να αντιληφθούν τις κάθε είδους συγκρούσεις που εμπλέκονται στη διαχείριση του Σπερχείου, την προέλευση των διαφωνιών και τα κριτήρια επιλογών των διαφόρων φορέων, για να οδηγηθούν έτσι σε μια πληρέστερη κατανόηση της ατομικής και συλλογικής συμπεριφοράς.

Θεωρήσαμε αναγκαίο, για μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα του υδάτινου στοιχείου, οι θεματικές μας ενότητες να κινηθούν σε τέσσερις άξονες :

1) Ο πρώτος άξονας ήταν η προσέγγιση του φυσικού πόρου "νερό" και δώσαμε ιδιαίτερη σημασία στην περιβαλλοντική σημασία του υδρολογικού κύκλου και στα περιβαλλοντικά όρια της έννοιας "ανανεωσιμότητα του νερού".

2) Ο δεύτερος άξονας που κινηθήκαμε ήταν τα ποτάμια. Εδώ μας ενδιέφερε να γνωρίσουμε τα μέρη ενός ποταμού και την περιβαλλοντική σημασία των μαιάνδρων, της παρόχθιας

βλάστησης και του δέλτα, στοιχείο που πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπ' όψη στη διαχείριση ενός ποταμού.

3) Ο τρίτος άξονας βέβαια ήταν η μελέτη του Σπερχειού ποταμού. Για μια συστηματική προσέγγιση του Σπερχειού επιλέξαμε να μελετήσουμε τα φυσιογραφικά και υδρογραφικά του χαρακτηριστικά, το ποτάμι ως βιότοπο, δηλ. τη χλωρίδα και την πανίδα του, τα φυσικοχημικά χαρακτηριστικά του ποταμού και επομένως την ποιότητα των νερών του και τη σχέση του ποταμού με τον άνθρωπο, δηλ. τη χρήση και διαχείριση του Σπερχειού.

4) Ο τέταρτος άξονας ήταν η προσέγγιση του ποταμού μέσα από τη μεγάλη πολιτιστική αφήγηση του τόπου μας, δηλ. την Παράδοση την Ιστορία και τη Λογοτεχνία.

Θα σταθώ για λίγο στην τρίτη θεματική ενότητα :

Μέσα από συζητήσεις και επιτόπιες μελέτες οι μαθητές διαπίστωσαν ότι το οικοσύστημα του Σπερχειού ποταμού βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με το περιβάλλον του, είναι δηλαδή ένα ανοικτό σύστημα. Η επικοινωνία αυτή μεταφράζεται με συνεχείς ανταλλαγές (εισροές - εκροές) ύλης και ενέργειας με το περιβάλλον. Έτσι οι ανθρώπινες δραστηριότητες που αναπτύσσονται κατά μήκος του ποταμού είναι άμεσα συνδεδεμένες με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα ο Σπερχειός ποταμός και ο Μαλιακός Κόλπος .

Από την τρίτη θεματική ενότητα θα σταθώ ενδεικτικά στην υποενότητα χρήσεις και διαχείριση του Σπερχειού. Από τις επιτόπιες έρευνες αλλά και τη μελέτη του τοπικού τύπου αποφασίσαμε να μελετήσουμε τα εξής θέματα :

1. Τη γεωργία
2. Τα ελαιοτριβεία
3. Τα αστικά λύματα - Τα βοθρολύματα
4. Τα απορρίμματα
5. Τα εγχειοβελτιωτικά έργα

Για κάθε ένα από τα παραπάνω θέματα οι μαθητές έκαναν επιτόπιες καταγραφές και συζήτησαν με φορείς και ειδικούς.

Από τη βιβλιογραφική τους έρευνα διαπίστωσαν ότι την τελευταία δεκαετία έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές ημερίδες, συνέδρια και έχουν εκπονηθεί εργασίες, μελέτες και εκθέσεις για τα προβλήματα του Σπερχειού Ποταμού και του Μαλιακού Κόλπου.

Από τις εργασίες αυτές προέκυψαν συμπεράσματα και διατυπώθηκαν προτάσεις για τη διαχείριση του Σπερχειού ποταμού και του Μαλιακού κόλπου.

Οι προτάσεις περιμένουν ακόμη ανθρώπους με περιβαλλοντική ευαισθησία, αγάπη για τον τόπο, διορατικότητα, πολιτική βούληση και ικανότητες σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων για την υλοποίησή τους.

Κάποια από τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η ομάδα μας ήταν τα παρακάτω:

- Σπερχειός ποταμός και ο Μαλιακός Κόλπος βρίσκονται σε συνεχή αλληλεπίδραση. Ο Σπερχειός είναι ο σημαντικότερος ρυθμιστής του οικοσυστήματος του Μαλιακού Κόλπου. Το ποτάμιο και το θαλάσσιο οικοσύστημα είναι ενότητες οικολογικά και διαχειριστικά αλληλένδετες.
- Ο Σπερχειός δεν εντάχθηκε ποτέ σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα αντιμετώπισης των πλημμυρών
- Τα μέτρα που κατά καιρούς λαμβάνονται είναι αποσπασματικά, χωρίς ενιαία λογική αντιμετώπισης και συχνά αντιφατικά. Οι μεγάλες πλημμύρες του '87, του '89, του '94, του '97 και του '98 απέδειξαν με τραγικό τρόπο την αναποτελεσματικότητα των αποσπασματικών παρεμβάσεων από τους τοπικούς φορείς και την πολιτεία.
- Διαπιστώσαμε αμμοληψίες από ιδιώτες, εργολάβους και επιχειρήσεις. Κανένας κρατικός φορέας δεν ελέγχει με ποιον τρόπο γίνονται οι αμμοληψίες στο ποτάμι.

- Συχνά οι αμμοληψίες γίνονται κοντά στις γέφυρες, με αποτέλεσμα τα υποστλώματα των γεφυρών εύκολα να καταρρέουν όταν η ορμή του ποταμού είναι μεγάλη.
- Ρίψη μπαζών, σκουπιδιών, καταπατήσεις της κοίτης από τους καλλιεργητές, οδηγούν σε στένωση της κοίτης, με αποτέλεσμα τις καταστροφικές πλημμύρες κάθε φορά που έχουμε έντονες βροχοπτώσεις.
- Καταστροφή της παρόχθιας βλάστησης, καταστροφή της δασικής βλάστησης στη λεκάνη απορροής του ποταμού και εκγερσώσεις εξασθενίζουν τη φυσική ικανότητα του ποταμού να αναγκαστεί την ορμητικότητα των νερών.
- Οι πολίτες δείχνουν να μην έχουν συνειδητοποιήσει την έννοια του "συναγαθού", της "συνιδιοκτησίας" δηλ. ενός φυσικού πόρου και της "συνύπαρξης" με όλα τα μέλη ενός οικοσυστήματος.
- Χρειάζεται βούληση, περιβαλλοντική ευαισθησία, αγάπη και ενδιαφέρον για τον τόπο ώστε να αποθαρρυνθεί η ασυδοσία και η αυθαιρεσία αυτών που ατομικά ή συλλογικά δρουν με μοναδικό γνώμονα το άμεσο ή βραχυπρόθεσμο κέρδος
- Τα μεγαλύτερα εμπόδια για μια πραγματική περιβαλλοντική πολιτική σε τοπικό και εθνικό επίπεδο είναι οι υπάρχουσες κοινωνικές συμπεριφορές και αξίες, αντανάκλαση των οικονομικών συμφερόντων και ενδιαφερόντων των ανθρώπων.

Τέλος οι μαθητές διατύπωσαν και ορισμένες προτάσεις για την προστασία και την αντιμετώπιση των προβλημάτων του Σπερχείου ποταμού :

- Σύσταση Οργανισμού Διαχείρισης του υδάτινου δυναμικού του Σπερχείου ποταμού.

- Δημιουργία και νέων μονάδων βιολογικού καθαρισμού στη Δυτική Φθ/δα.
- Ενίσχυση και επέκταση των βιολογικών καλλιεργειών κατά μήκος του Σπερχείου ποταμού.
- Δημιουργία εργαστηρίου ελέγχου ποιότητας νερών και εδάφους.
- Στήριξη πρωτοβουλίας για δημιουργία και πιλοτική λειτουργία οικολογικών ελαιοτριβείων .
- Συστηματική προβολή θεμάτων σχετικά με το περιβάλλον από τα τοπικά ΜΜΕ, με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών. Τα ΜΜΕ έχουν υποχρέωση να προσφέρουν "περιβαλλοντική αγωγή".

Κλείνοντας θα ήθελα να θυμίσω ότι στην ΠΕ δεν ισχύει το δόγμα «μαθαίνω και αποδέχομαι», αλλά η σχέση «κατανοώ για να μπορώ να δράσω».

Για να συνεχίσουν να υπάρχουν οι προϋποθέσεις εξελικτικών διαδικασιών και ζωής, χρειαζόμαστε πολίτες δυναμικούς, συνειδητοποιημένους, με ικανότητες και κριτική στάση, για μια κοινωνία που θα είναι περισσότερο δημοκρατική και συμμετοχική στον καθορισμό και στη λήψη των αποφάσεων. Επιθυμούμε μια κοινωνία των πολιτών τόσο δυνατή ώστε το πολιτικό σύστημα να την ακούει. Τώρα ακούει μόνο τους ψηφοφόρους.

Μόνον όταν ο πολίτης αισθανθεί υπεύθυνος για ό,τι συμβαίνει γύρω του και για τον τρόπο που συμβαίνει και ικανός να αναλάβει αυτή την ευθύνη, δηλαδή να δράσει, μόνον τότε μπορούμε να είμαστε αισιόδοξοι για το μέλλον.

Ας το προσπαθήσουμε.

**ΘΕΜΑ : «MAR – ECO ΒΑΘΙΑ ΚΑΤΑΔΥΣΗ ΣΤΗ
ΓΝΩΣΗ»**

**ΕΙΣΗΓΗΣΗ-ΟΜΙΛΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

(Καθηγητής Φυσικός, προωθητής του προγράμματος «ΣΩΚΡΑΤΗΣ»)

16 Έθνη παίρνουν μέρος

Διοίκηση του προγράμματος από τη Νορβηγία

Που;

Στη Βόρεια Ατλαντική Οροσειρά

Τι Ερευνάται;

Τα οικοσυστήματα ολόκληρης της υδάτινης στήλης από το βάθος των 4000 μέτρων έως την επιφάνεια.

Γιατί;

Για την απόκτηση νέων γνώσεων στην οικολογία των υποθαλάσσιων βαθέων οροσειρών και η διάδοσή τους απ' ευθείας στο κοινό.

Πότε;

Ερευνητικές αποστολές :2003-04

Κύρια αποστολή: 2004

Φάση ανάλυσης : 2004-2008

Σκοπός:

Η βελτίωση των γνώσεων των μαθητών για το περιβάλλον της βαθιάς θάλασσας

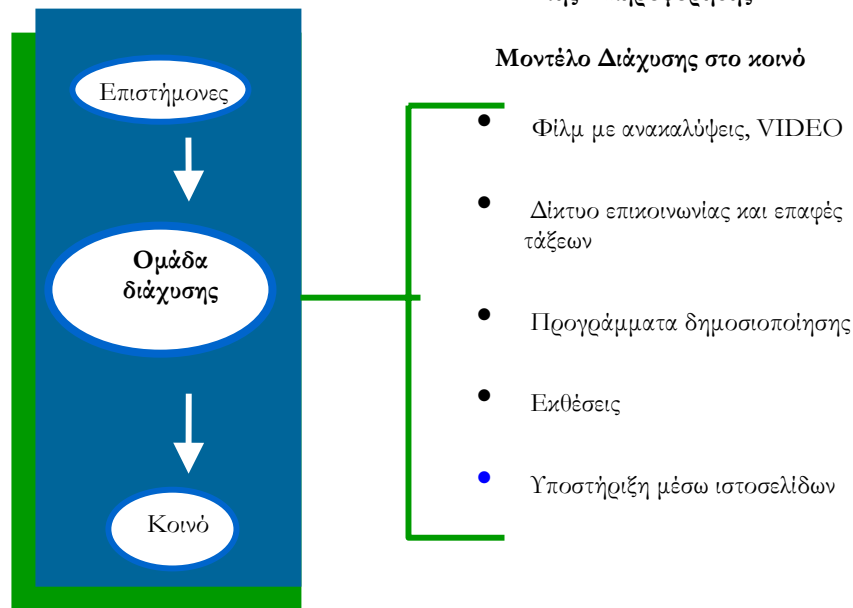
1.Βελτίωση της πληροφόρησης και του ενδιαφέροντος για τη ζωή στους ωκεανούς και της σπουδαιότητας της επιστημονικής έρευνας.

2. Παρακίνηση περισσότερων νέων να επιλέξουν σπουδές σχετικές με τη θάλασσα και τα σχετικά επιστημονικά πεδία.

Πως το Mar-Eco θα γίνει χρήσιμο στους νέους. Καθιστώντας δυνατόν στους νέους να εξερευνήσουν και κατανοήσουν την οικολογία, τους φυσικούς πόρους, τις συνθήκες ζωής των μεγάλων βαθών και τις εφαρμογές τους στην κοινωνία.

- Παρακινώντας περισσότερους νέους να σπουδάσουν αντικείμενα σχετικά με την θάλασσα και σχετικούς επιστημονικούς τομείς.
- Συμβάλουν σε μία διεθνή κατανόηση της ευθύνης διαχείρισης των πόρων των βαθέων υδάτων των θαλασσών με δίκαιο τρόπο.
- Αναπτύσσοντας ένα δίκτυο συνεργαζομένων σχολείων χρησιμοποιώντας την τεχνολογία σαν όχημα.

Πρότυπα και Μέθοδοι διαχείρισης της Πληροφόρησης

Πολυμέτωπη προσέγγιση για την ενθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού

Πώς μπορούν τα σχολεία να ωφεληθούν;

- Μια μοναδική πρόσβαση για επικοινωνία με επιστήμονες
- Φυλλάδια για διανομή
- Δωρεάν VIDEO
- Δωρεάν πρόσβαση στις αποστολές του Mar-Eco
- Δωρεάν πρόσβαση στις εκθέσεις του Mar-Eco
- Προβολή ,μέσω internet, του προφίλ των σχολείων
- Ομάδες εργασίας μεταξύ των σχολείων και των επιστημόνων
- Επαφή με άλλα προγράμματα του CoML (Census of Marine Life)

Δίκτυο επικοινωνίας και επαφές Τάξεων

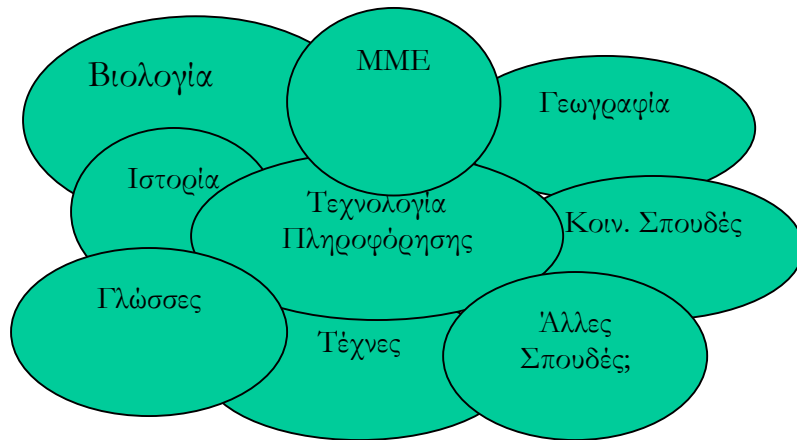
- Δίκτυο σχολείων
- Δραστηριότητες τάξης
- Πρωτοβουλίες για εκπαίδευση εκ/κών
- Δίκτυο μέσω internet μεταξύ κοινού και επιστημόνων

Τι μπορούν να κάνουν τα σχολεία;

- Να συνεργάζονται εικονικά στις αποστολές κατά τη διάρκεια της ερευνητικής περιόδου-όταν η γνώση θα έχει αποκτηθεί.
- Να αναπτύσσουν σχολικά προγράμματα βασισμένα στις νέες ανακαλύψεις.
- Να ανταλλάζουν διδακτικές μεθόδους και ιδέες, να αναπτύσσουν διεθνή σχολικά προγράμματα.

➤ Πολύ-θεματικές σπουδές:

Πολυθεματικότητα

Ιστορική Εικόνα

- Οι επιστήμονες του Mar-Eco ακολουθούν μια παράδοση
- Η πρώτη εξερεύνηση του Ατλαντικού ήταν επίσης Διεθνής
- Είχε επίσης ξένη χρηματοδότηση (Ο Σκωτσέζος: Murray)
- Τι Γνωρίζουμε ήδη για τα θαλάσσια βάθη;
- Πως γινόταν η έρευνα των μεγάλων βαθών δεκαετίες πριν ;

Μια ιστορική στιγμή

Ο Murray ,ο Hjort και συνάδελφοί τους στο κατάστρωμα του ερευνητικού πλοίου Michael Sars(*Norβ.*) κατά την έρευνα του Ατλαντικού το 1910

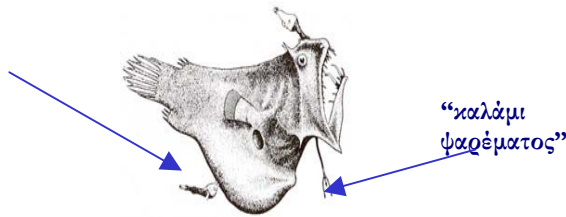
Πολύ ειδικές συνθήκες ζωής στα μεγάλα βάθη

- Απόλυτο σκοτάδι
- καθόλου φωτοσύνθεσης
- Μεγάλη αραίωση των οργανισμών (Η θρέψη και αναπαραγωγή “πρέπει να σχεδιαστούν”!)
- Κάθε διαθέσιμη τροφή είναι νεκρό οργανικό υλικό από τα υψηλότερα επίπεδα της υδάτινης στήλης
- Η πρόοδο των δραστηριοτήτων είναι αργή
- Μερικοί οργανισμοί αγγίζουν μεγάλες ηλικίες (πάνω από 150 χρόνια)

Φυσικές Επιστήμες και Βιολογία

- Μαθαίνουν την επιστημονική προσέγγιση
- Παίρνουν μια γεύση της Ιστορίας της Βιολογίας και της σπουδαιότητά της στην ανάπτυξη της κοινωνίας
- Εθνική προσέγγιση των εθνικών θεμάτων
- Αναπτύσσουν στάσεις ζωής που διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα
- Καθιστούν ικανούς τους μαθητές να δουν την αξία της χρήσης IT σαν εργαλείο της επιστημονικής έρευνας

Μια ζωή
συνεργασία!

Ένα είδος σε κίνδυνο
Orange Ruff

- Ζει σε βάθη από 700 έως 1400 μέτρα
- Μπορεί να ζήσει έως 150 χρόνια

Ωκεάνιες Οροσειρές σε όλη τη Γη

ΤΕΧΝΗ

Γιατί ένας καλλιτέχνης στο πλοίο;

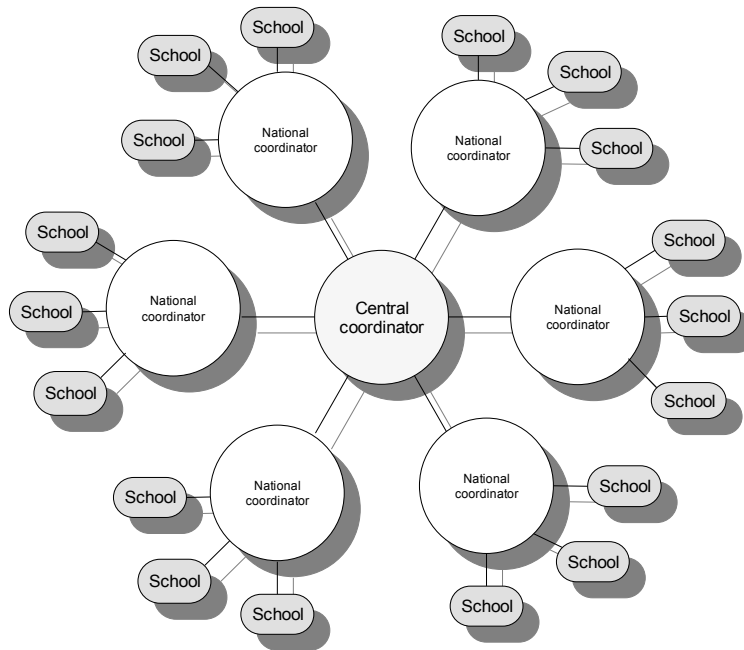
- Η επιστημονική έρευνα στο παρελθόν εξαρτάτο από τα σχέδια των καλλιτεχνών
- Σήμερα ο καλλιτέχνης απεικονίζει με τα “εργαλεία” του δείχνοντας πως η σημερινή κοινωνία και η θεώρηση της ζωής θα αλλάξουν.

Ο Καλλιτέχνης

Ørnulf Opdahl
Norwegian

Ένα Διεθνές Σχολικό Δίκτυο

•Πρόκειται να ιδρυθεί

- Θα οργανωθεί με ένα συντονιστικό σχολείο από κάθε κράτος υπεύθυνο για την οικοδόμηση εθνικού δικτύου
- Τα σχολεία θα έχουν ίδια δικαιώματα συνεργασίας μέσα στο πρόγραμμα.
- Τα σχολεία μπορούν να συνεργάζονται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- Τα σχολεία θα έχουν στενή σχέση με εθνικά ινστιτούτα θαλασσιών ερευνών , πανεπιστήμια και μουσεία/ενυδρεία.

Η επαγγελματική κατάρτιση, εργαλείο εθνικής πολιτικής, για την προστασία του περιβάλλοντος και την «αειφόρο ανάπτυξη»

**ΘΕΜΑ : «ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ»**

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΟΜΙΛΙΑ Κ. ΛΑΣΠΙΑ
(Κείμενο Κ. Λασπιά, Ι. Ζήση & Α. Μερτζάνη)
(ΚΕΚ EUROPROGRESS)

ΚΕΚ EUROPROGRESS

Η ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Η «υποβάθμιση του περιβάλλοντος», αποτελεί, ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει και η χώρα μας, τις τελευταίες δεκαετίες. Κοινό παράγοντα της υποβάθμισης αυτής, αποτελούν οι ανεξέλεγκτες, χωρίς ορθολογικό σχεδιασμό, ανθρωπογενείς επεμβάσεις και η «ανάπτυξη» με την στενή έννοια του όρου, που ταυτίστηκε, σε πολλές περιπτώσεις, με την αλόγιστη οικονομική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος, πέραν του ορίου ανανέωσής τους και της αφομοιωτικής τους ικανότητας, αντίστοιχα. Η «εντατικοποίηση της εκμετάλλευσης» των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος, συμβαδίζει με τις συνεχώς αυξανόμενες περιπτώσεις, περιβαλλοντικής αποσταθεροποίησης και για τον λόγο αυτό, αναδεικνύεται ως επιτακτική ανάγκη, η εφαρμογή «Περιβαλλοντικής Πολιτικής» η οποία να συνοδεύεται από την ενημέρωση – κατάρτιση των πολιτών σε θέματα σχετικά με το Περιβάλλον.

**ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΝΕΟΙ ΤΟΜΕΙΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

Η «προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος», αποτελεί Συνταγματική επιταγή και απαραίτητη προϋπόθεση για τη διασφάλιση της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί ηθική και πολιτική υποχρέωση της χώρας

μας, στα πλαίσια της δέσμευσης που έχει αναλάβει, για την τήρηση των Αρχών της «Αειφόρου ανάπτυξης», οι οποίες περιλαμβάνονται στη Διακήρυξη του Ο.Η.Ε., για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη. Επίσης, η εναρμόνιση της Ελληνικής νομοθεσίας με την Ευρωπαϊκή, δεσμεύει τη χώρα μας, σε σημαντικό αριθμό τομέων σχετικών με τη διαχείριση και προστασία του περιβάλλοντος, μεταξύ των οποίων ενδεικτικά αναφέρονται:

- η διαχείριση των υδατικών πόρων και η επεξεργασία υγρών αποβλήτων,
- η διαχείριση των στερεών αποβλήτων,
- η ανακύκλωση των υλικών,
- η διαχείριση και προστασία βιοτόπων και οικοτόπων, και
- ο έλεγχος της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι νέοι τομείς, περιβαλλοντικής διαχείρισης, απαιτούν ευαισθητοποιημένο αλλά και εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, ενώ ταυτόχρονα γίνεται εμφανές ότι η «περιβαλλοντική διάσταση», ενσωματώνεται σε όλες τις πολιτικές, για να επιτευχθούν οι στόχοι που προβλέπουν, το πρωτόκολλο του Κιότο και οι απαιτήσεις, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την βιώσιμη ανάπτυξη.

Οι αυξημένες, αυτές, ανάγκες, που έχουν προκύψει στις «σύγχρονες» κοινωνίες, για την «αειφορική» διαχείριση του περιβάλλοντος, απαιτούν μεν εξειδικευμένη γνώση, αλλά συνδυάζονται με νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες, με δυνατότητες δημιουργίας «πράσινων» θέσεων εργασίας, με νέες γνώσεις και δεξιότητες, σε επίπεδο άμεσης εφαρμογής. Εκτιμάται ότι οι θέσεις «πράσινης απασχόλησης» στην Ευρώπη φθάνουν περίπου τα 3,5 εκατομμύρια. Από αυτές περί τα 2 εκατομμύρια, σχετίζονται με «καθαρές τεχνολογίες»,

ανακύκλωση, προστασία φυσικού τοπίου και οικολογική ανάπτυξη αστικού περιβάλλοντος, ενώ στις οικο-επιχειρήσεις απασχολούνται περίπου 1,5 εκατομμύριο εργαζόμενοι.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Στα πλαίσια αυτά η «Επαγγελματική Κατάρτιση», έρχεται να συμπληρώσει ελλείμματα της εγκύκλιας παιδείας, να εξειδικεύσει τα προϊόντα και τις υπηρεσίες και να οδηγήσει στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων, του ανθρώπινου δυναμικού σε τομείς σχετικούς με τη διαχείριση και προστασία του περιβάλλοντος.

Από τη σύσταση του θεσμού της «Επαγγελματικής Κατάρτισης», στα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, που αποτελούν τους φορείς υλοποίησής της, τα ζητήματα του περιβάλλοντος αναδείχθηκαν σε σημαντικό βαθμό, καθώς θέματα και ανάγκες που συνδέονται με περιβαλλοντικές, κοινωνικές και πολιτιστικές δεξιότητες, αποτελούν τομείς, μέσα από τους οποίους αναδεικνύονται νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες, για φορείς όπως η Αυτοδιοίκηση αλλά και για επιχειρηματικές ευκαιρίες απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα.

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΚΕΚ ΩΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

Η Ευρωπαϊκή πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος και η εναρμόνιση της χώρας μας, με την πολιτική αυτή, οδηγούν σε εξειδικευμένες ανάγκες και κατά συνέπεια περισσότερο «στοχευμένα και εξειδικευμένα» προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης. Η εξειδίκευση και τα χαρακτηριστικά των προγραμμάτων αυτών, αποτελούν πλέον, αντικείμενο που απασχολεί και πρέπει να απασχολεί την κάθε Κυβέρνηση, σε κεντρικό επίπεδο.

Στόχος των εξειδικευμένων προγραμμάτων θα πρέπει να είναι η ικανοποίηση των απαιτήσεων που προκύπτουν για την αποτελεσματικότητα της κατάρτισης, σε σχέση με τις αναδυόμενες ανάγκες απασχόλησης καθώς και τη δυναμική της περιβαλλοντικής διακυβέρνησης, σε τομείς σχετικούς με τις προστατευόμενες περιοχές, την ολοκληρωμένη εναλλακτική διαχείριση των απορριμμάτων, κ.λ.π. Στο πλαίσιο της «Περιβαλλοντικής Διαχείρισης» και της «Περιβαλλοντικής Επιχειρηματικότητας», τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.), εμπλέκονται, παρέχοντας υπηρεσίες, με τον διακεκριμένο ρόλο του «διαμεσολαβητή» καθώς αποτελούν τον συνδετικό κρίκο, ανάμεσα στη Δημόσια ανάγκη, για την προστασία του περιβάλλοντος, τη Δημόσια πολιτική και τον Ιδιωτικό τομέα, που προσαρμόζεται ταχύτατα στις ανάγκες αυτές, τις αξιοποιεί, και τις προσλαμβάνει, χρησιμοποιώντας τις, ως πεδίο συγκριτικού πλεονεκτήματος η επιχειρηματικών ευκαιριών.

ΣΥΝΕΧΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Προϋπόθεση για την επίτευξη της διασύνδεσης, του εργατικού-στελεχιακού δυναμικού με την απασχόληση και την απόκτηση επαρκών και αξιοποιήσιμων δεξιοτήτων, χρήσιμων σε τομείς σχετικούς με το περιβάλλον και τις «πράσινες» θέσεις εργασίας, πέραν της απαιτούμενης ευαισθητοποίησης συγκεκριμένων ομάδων – στόχων- κρίνεται σκόπιμη η σαφής διαφοροποίηση και η εξειδίκευση, των προγραμμάτων κατάρτισης, που θα αποβλέπουν σε μια συνολική προσέγγιση περιβαλλοντικά ευαίσθητων περιοχών και θεμάτων (διαχείριση δασικών οικοσυστημάτων προστασία και διαχείριση των υδάτων, προστασία περιοχών Natura 2000 κλπ). Το σκεπτικό αυτό στηρίζεται στο γεγονός ότι το «περιβάλλον» αποτελεί πεδίο συνεχούς διαφοροποίησης και εξέλιξης και κατά συνέπεια απαιτεί συνεχή ενημέρωση – κατάρτιση, των εμπλεκόμενων που

ενδιαφέρονται γενικότερα για την προστασία του περιβάλλοντος, η παρακολουθούν επαγγελματικά και εργασιακά την εξέλιξη της αγοράς εργασίας, ως απασχολούμενοι και επιχειρηματίες του κλάδου.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ

Η Επαγγελματική Κατάρτιση, αποτελεί πεδίο «κυκλοφορίας», «ανατροφοδότησης» της γνώσης και «μεταφοράς τεχνογνωσίας», σε διεθνές, εθνικό και τοπικό επίπεδο καθώς επίσης πεδίο δημιουργίας «βάσης δεδομένων», που λειτουργεί συμπληρωματικά με την εγκύκλια περιβαλλοντική εκπαίδευση και με τις δράσεις που συνδέονται με την «δια βίου» περιβαλλοντική εκπαίδευση. Μέσα από την Επαγγελματική Κατάρτιση, δίνεται η δυνατότητα ανάπτυξης, δυναμικής «κοινωνικής επιχειρηματικότητας» και «διασύνδεσης των εμπλεκόμενων» φορέων και φυσικών προσώπων, με πολύπλευρα οφέλη για την προστασία του περιβάλλοντος, ενώ ταυτόχρονα δίνεται η δυνατότητα συνδιαμόρφωσης συμπράξεων «ανοικτών σχημάτων» για την τυπική «περιβαλλοντική διακυβέρνηση», για την ατομική ατζέντα και δράση 21 καθώς και η δυνατότητα ανίχνευσης και ανάδειξης του «περιβαλλοντικού εθελοντισμού». Σημαντικό βήμα για την «διασύνδεση» αυτή, στον τομέα του περιβάλλοντος καθώς και των δυνατοτήτων «ανάπτυξης συνεργασιών», αποτελεί και η διημερίδα αυτή, την οποία χαιρετίζουμε και θεωρούμε ως ένα πρώτο θετικό «σταθμό» για την οργάνωση και την συστηματοποίηση της «βιώσιμης ανάπτυξης», στην περιοχή του Σπερχειού-Μαλιακού, στη βάση τόσο των Ευρωπαϊκών όσο και των Περιφερειακών πολιτικών.

**ΘΕΜΑ: « ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ
ΣΤΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ - ΜΑΛΙΑΚΟΥ &
ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ»**

ΕΙΣΗΓΗΣΗ -ΟΜΙΛΙΑ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΡΑΒΑΝΑ

(Προϊστάμενος πολιτικής προστασίας Ν.Α.Φ)

Στα πλαίσια αντιμετώπισης καταστροφών που μπορεί να προέλθουν από φυσικά, τεχνολογικά ή άλλα αίτια η Υπηρεσία Πολιτικής Προστασίας της Νομαρχίας Αυτοδιοίκησης Φθιώτιδας, προχώρησε σε ένα ευρύτερο σχεδιασμό, που δεν θέτει μόνο τις περιοχές του Σπερχείου και Μαλιακού αλλά γενικότερα όλο το Νομό. Να επικεντρωθούμε πρώτα σε ότι αφορά τον Σπερχειό.

Ο Σπερχειός αναμφισβήτητα στην ευρύτερη περιοχή της Λαμίας αλλά και των Δήμων που διασχίζει, είναι ένας ανεκτίμητος θησαυρός στον οποίο ίσως δεν έχουμε δώσει την πρέπει σημασία τόσο οι φορείς της περιοχής όσο και οι πολίτες γενικότερα και πρέπει να καταλάβουμε κάθε προσπάθεια όλων μας για να διαφυλάξουμε αυτό το φυσικό αγαθό που μας έχει προικίσει η φύση.

Η Υπηρεσία Πολιτικής Προστασίας της Ν.Α.Φ., η οποία είναι υπεύθυνη για τον σχεδιασμό αλλά και τον συντονισμό των υπηρεσιών που εμπλέκονται σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών, έχει δώσει μεγάλη βαρύτητα στον Σπερχειό ποταμό, λόγω των πλημμυρικών φαινομένων που δημιουργούνται κατά καιρούς τους χειμερινούς ιδιαίτερα μήνες, με στόχο την προστασία τόσο των πολιτών της περιοχής όσο και των καλλιεργήσιμων εκτάσεων.

Η εικόνα που παρουσιάζει σήμερα ο Σπερχειός ποταμός είναι πολλές φορές απαράδεκτη και αναφέρομαι σε περιπτώσεις που κάποιοι συμπολίτες μας οι οποίοι για την ευκολία τους πετούν στο ποτάμι από σκουπίδια, ακαθαρσίες ζώων μέχρι και

ψόφια ζώα, μια κατάσταση απελπιστική, για αυτό το λόγο χρειάζεται η άμεση ευαισθητοποίηση όλων μας και ιδιαίτερα των πολιτών καθώς και η αυστηρή επιτήρηση της περιοχής από την τοπική αυτοδιοίκηση.

Σε ότι αφορά τις χωματερές οι οποίες ήταν ανεξέλεγκτες ιδιαίτερα στις όχθες του ποταμού, τα τελευταία χρόνια λόγω της ύπαρξης διαδημοτικών συνεργασιών μειώθηκε στο ελάχιστο η ρύπανση από τις χωματερές.

Η υπηρεσία πολιτικής προστασίας της Ν.Α.Φ. έχει εντάξει εθελοντικές ομάδες στο μητρώο εθελοντικών οργανώσεων της Γ.Γ.Π.Π. με αποτέλεσμα να συνδράμουν στο έργο του κρατικού μηχανισμού και να προσφέρουν τα μέγιστα από πλευράς ενημέρωσης των πολιτών μέσω ημερίδων για την προστασία όχι μόνο του Σπερχειού και Μαλιακού κόλπου, αλλά και όλου του Νομού σε ότι αφορά το περιβάλλον.

Σε ότι αφορά τον Μαλιακό κόλπο η υπηρεσία πολιτικής προστασίας της Ν.Α.Φ. προχώρησε εδώ και δύο χρόνια στον σχεδιασμό της ευρύτερης περιοχής και συγκεκριμένα για τις βιομηχανίες που συνεργάζονται τοξικές ύλες για την παραγωγή προϊόντων.

Ο σχεδιασμός αυτός λέγεται (ΣΑΤΑΜΕ) Σχέδιο Τεχνολογικού Ατυχήματος Μεγάλης Έκτασης και σκοπός μας είναι η προστασία των πολιτών, η προστασία της θαλάσσιας ζωής, καθώς και του περιβάλλοντος γενικότερα.